

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

LETNO (ANO) XLV (39)

Stev. (No.) 26

BUENOS AIRES

10. julija 1986

Resnica išče pot

V zadnjem času smo doživeli vrsto zanimivih pojavov, ki se iz dneva v dan porajajo sredi slovenskega naroda. In zanimivo: vsa taka novejša dogajanja dajejo prav nam in naši ideji, čeprav doma pravijo partizci, da smo izgubili stik s sodobnostjo. A ravno ta sodobnost je največji dokaz, da je naša ideja ostala prava, njenihova pa počasi — ali hitro — tone v nevoljo, zamiranje in pozabo.

Omenil bi le nekaj zadnjih dogodkov, ki pa se dajo vsi zreducirati na dva dejavnika: eden glede na preteklost, oziroma na genocid slovenske narodne vojske, drugi pa na sedanjost, to je na demokratizacijo.

Prve Kocbekove izjave v Sloveniji o pokolu v Rogu niso naletele na širok odmiv, a ostale so v spominu nekaterih kot npr. Spomenke Hribar, ki jih zavpila v svet in dom svoj metaforični predlog o narodni spravi. Niso je mogli utišati. Vrstile so se izjave, vrgli so jo iz partije in se do sedaj ni smel iziti njen članek.

A resnica si je poiskala pot druge. Nekako prisiljeno in ječljajoče so začeli priznavati nekateri partizski velikaši „roške žrtve“. Pa je to sprožilo še večji plaz: pisma bralcev, izjave, pričevanja. Nastopili so bivši oznovci, ki so priznali, da ni bilo to prav, povedali, da je ubijala OZNA, da je povelje za premišljen genocid prišlo od politične oblasti in kot smo videli iz zadnjih knjig Tolstoya, tudi krvje kupči-

ja — Koroško za domobrance.

Počasi si resnica utira pot. Zgodovina piše počasi, a je že začela pisati tudi doma.

Drugi pojav, demokratizacija. To je potreba trenutka, aktualni sedaj. Oglasiti so se začeli ljudje, bivši in razočarani marksisti, morda mladi in uporni pisci, in čedalje glasneje pričeli trditi, da doma vlada diktatura, stalinizem, volja manjšine, zatiranje in nesposobnost.. V Sloveniji so se dalj časa ravnali po geslu, da je na knjigo treba odgovoriti s knjigo. Tega sicer ni vzeti dobesedno, saj so Mladino nekajkrat zaplenili, nekaj literarnih del in dram je še vedno prepovedanih (npr. Rožančeva) itd. Seveda je to trajalo le v toliko, da niso oporečniki segli previsoko. In ko je Mastnak izjavil v svojem demokratičnem zanisu, da je proti temu, da Mikulić postane predsednik jugoslovanske vlade, je bil proti njemu naperjen proces žalitve, „njegovega veličanstva“.

Nova trda roka je vzela metlo in začela pometati tudi v Sloveniji. Režim je uvidel, da je popustil preveč. Naj govor o preteklosti, naj kritizirajo v abstrakciji, a ko gre za sedanjo oblast, se vsaka popustljivost neha. Demokracija je lepa beseda, a v realnosti, tega pa ne!

Seveda, vprašanje je, ali bodo ljudje pozabili na teh nekaj trenutkov, ko se jim je skozi koprene prikazala resnica, tako o preteklosti kot o sedanosti?

TDml.

Emigracija in dr. Grilc

Slovenski narod je eden izmed redkih, katerega deli žive v treh različnih prostorih, jočenih po državnih mejah. Povezava izseljenske, zamejske in matične Slovenije je zato za nas živjenjskega pomena.

Z mago komunistične revolucije je povezava matične Slovenije z ostalima bila postavljena v ozek partizski okvir, povsem nesprejemljiv večini Slovencev izven meja ožje domovine. Večja povezava izseljenstva z zamejstvom bi morala biti logična posledica. Na žalost je razvoj v mnogovrstni šeči čudna pota. Zamejci so s častnimi izjemami zanemarjali povezanost z izsejenci. Edinstvene prilike in možnosti medsebojne pomoči so bile zaradi tega mnogočrtno izgubljene. Zamejcem SFRJ v njihovi borbi za ohranitev in mnogo pomagala. Njeni interesi so v prvi fazi bili posvečeni nadvladi komunizma po celem svetu, v sedanji fazi pa želijo dobre odnose z Avstrijo in Italijo. Težnja po oslabitvi nedovisne slovenske zamejske demokracije je prevladala nad dolžnostjo zaščite slovenske manjšine.

Na Koroškem ljubljanski režim nikoli ni imel problema z levicarsko ZSO — Zvezo slovenskih organizacij. A na druge pritiske še vedno traja in zadnja leta celo uspeva pri NSKS — Narodnem svetu koroških Slovencev — v katoliškem taboru.

V NT — Našem tedeniku — je bil razvoj jasen. Od simpatije do politične emigracije v prvi fazi je prišlo do neke neutralnosti. Zadnja leta pa časopis nič manj kot povzdigne komunistično revolucijo in njene organe kot OF ali partizanštvo, in odklanja politično emigracijo oziroma o njej populoma molči, kakor molči o drugih pojavih demokratičnosti v zamejstvu, kot npr. o Dragi.

Dno sodu pa je izbil predsednik dr. M. Grilc na občnem zboru NSKS dne 23. februarja 1986, kot smo lahko brali v levicarskem listu Podmornica letos marca. Napadel je namreč javno Mohorjevo družbo in Čelovški Zvon, češ da po njegovem mnenju take revije kot sta CZ in Mohorjev kolobar škodita Koroščem, ker priobčata članke političnih emigrantov. Po Grilcu bi bilo treba

žrtvovati svobodo tiska, da finančna podpora iz „matice“ ne bi prenehala.

Dr. Grile je še omenil, da razume podporo emigrantom, ki žive na Koroškem, kot Zaletel ali Cigan, odklanja pa vsako sodelovanje in pomoč emigrantov izven Koroške. Vprašanje je, kakšno „podporo“ sta dobila omenjena. Ko so Cigana krivično napadli v Ljubljani, NSKS niti ni poskušal intervenirati. Na liniji ameriške emigracije — NSKS pa je bila emigracija do Koroške vedno radošarna, neprimerno bolj kakor do Primorske. Tudi je omenjal dr. Grilc „vojnega zločinca“ dr. C. Žebota; kar ta nikoli ni bil, niti za Jugoslovane, saj je nekoč celo bil doma.

Na ta izbruh in prelom izseljenstvu, nakazan po Grilcu, NT ni niti poročal. Verjetno so se zavedli polomije svojega predsednika. Reagirala je Podmornica, levicarsko glasilo dijakov na Dunaju, češ tu je prva jasna odpoved belogradizmu.

Pojavilo pa se je tudi novo dijasko glasilo, podpisano po Petru Kasusu na Dunaju, ki ostro obsoja ta izpad. Grilčeve stališče, da ga ne briga režim v matici, Kassl označi kot stališče cinika, ki je sit vsega dobrega in ki mu je populoma vseeno, kako živijo rojaki čež mejo. Marsikdo, ki hodi danes v Ljubljano spraševat, kdo je vojni zločinec (po Kasslu), je končaj slovensko gimnazijo v Celovcu s pomočjo slovenske emigracije v ZDA. Tu je Kassl zadel v živo; Ameriška domovina od 9. maja letos zopet objavlja seznam darovalcev za dijake: preko 3.500 dolarjev, poslanih na Koroško. G. Janko Uran, ki koordinira to akcijo na Koroškem je podpredsednik NSKS in je težko verjetno, da soglaša z Grilcem o podporah, ki jih daje NSKS.

Nedvomno je izpad Grilca tako težak in tako dalekosežen, da je nujno, da pride do razjasnitve s strani NSKS; je bilo to mnenje posameznika, stoji celotni NSKS za Grilcem v teh izjavah ali jih odklanjajo? Odnosi izseljencev in zamejcev, enotni slovenski kulturni prostor, vzajemna pomoč treh Slovenij so resno ogroženi!

dr. Peter Urbanc

Korak naprej k demokratizaciji?

Ta članek je bil prebran v Ljubljani na Radiu Študent in bi moral biti objavljen v Mladini dne 17. januarja 1986, a je bila številka zaplenjena. Objavljamo ga kot dokument o demokratičnem mišljenu mladih in o stalinizmu partijskih voditeljev današnjega časa. Avtor Tomaž Mastnak je bil zaradi tega članka tožen:

7. jan. je Delo po Tanjugu prevezlo sporočilo, da je predsedstvo RK SZDL BiH soglasno podprlo podobo predsedstva SFRJ, naj bi za predsednika ZIS predlagali Branka Mikulića. Predsednica imenovanega foruma je ob tej priložnosti poddarila, da izredni rezultati, ki jih je Mikulić dosegel pri opravljanju najodgovornejših dolžnosti v SR Bosni in Hercegovini ter Jugoslaviji, njegov ugled v državi in tujini, pa tudi njegova znana odločnost, ustvarjalnost in doslednost zbujujo upanje, da bo na položaju predsednika ZIS poskrbel za uspešno uresničevanje ciljev in nalog gospodarske stabilizacije in celotnega družbeno-ekonomskega razvoja Jugoslavije.

Najprej zvide v oči, da se govori ni zdelo potrebno govoriti v pogojniku, ampak je uporabila trdilni gotovi „BO“. Mikulić BO šef države. Kako naj si to razlagamo drugače — pa naj gre ali za merodnosti ali cinizem — kot da je že vse odločeno? In da je naloga procedure, ki poteka zdaj in mora zbrati osem soglasnih podpor Mikuliću, imenovanje najprej ponujevati v kandidaturom in zatem povisati v izvolitev?

Ob tem je rečeno, da je „tak način izvajanja uvodnega postopka korak naprej k demokratizaciji kadrovskih politike“. Če se govori o koraku K demokratizaciji (in ne V demokratizacijo), lahko pravilno razumemo, da kadrovská politika ni demokratična, da pa jo je treba demokratizirati. Tega se zavedajo tudi drugi socialistični režimi ker si ne morejo več zatiskati oči pred dejstvom, da njihova legitimnost vse bolj razпадa (in ker obenem začenjajo spoznavati, da brez legitimnosti ne morejo vladati). Skušajo ta neizogibni proces emancipacije družbe zaustaviti s tem, da uvajajo reforme političnega sistema. Zdi se, da sta Poljska in Madžarska pokazali pri tem spretnost, pa tudi po-

gum, ki bi si ju bilo želeti tudi pri nas.

Dokler se še vedno nedemokratični kadrovski in volilni postopki sklicujejo na demokracijo, kajpak ne škodijo demokraciji, marveč spodbavajo lastno verodostojnost. Če z demokratizacijo ne misijo resno. O tem pa ne odloča samo teknika kadrovskih politike, marveč tudi imenovanje, oprostite, predlagani kandidat Mikulić je kandidat, ki poraja resne dvome o tem, da se približuje demokratizaciji.

Poglejmo, kakšne lastnosti so mu na omenjeni seji v Sarajevu še prispevali: „posebej so poudarili posembeni Mikulićev prispevek k uspešnemu boju zvezne komunistov in drugih organiziranih socialističnih sil za hitrejši, skladnejši in enakomernejši razvoj Bosne in Hercegovine in Jugoslavije, za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, izpopolnitve našega družbenopolitičnega in gospodarskega sistema, razvoj in krepitev enakopravnosti, bratstva, enotnosti in socialističnega sožitja naših narodov in narodnosti, za ohranitev suverenosti in ozemeljske celovitosti, za razvoj in krepitev splošne ljudske obrambe in družbenne samozaščite in izvajanje neuveršene politike naše države.“

Pripisati vse to ENEMU človeku je neskromno. Občutek za mero je potreben tudi v politiki, če naj ne postane smešna ali nevarna. Ker je oblast pri nas vendarle, vsaj relativno, funkcionalno diferencirana, si ne morem predstavljati, da bi en človek opravil vse našteto.. To bi bilo, vsaj načelno, v nasprotju s strukturo in funkcioniranjem sistema. Kar smo lahko prebrali v Delu, je preslikava sistema na enega človeka: Mikulić je prikazan kot njevo posebjenje, ideološka operacija, ki je bila izpeljana — in za katere sam Mikulić verjetno neposredno ni odgovoren — je prvi korak na isti poti, na koncu katere stoji L'Etat c'est moi, Država sem jaz. Nerodno pri ideoloških operacijah je, da pogosto zaživijo neodvisno politično življenje — nekaj frankensteinovskega je na njih. Če bi Mikulić želel uživati naše zaupanje, bi moral takšno obrazložitev javno zavrniti. A stopimo od logike k dejstvu!

Radio Študent je istega dne, ko

Težka obtožba MacMillana

O knjigi zgodovinarja Nikolaja Tolstoya se je je veliko pisalo v raznih časopisih, pa tudi agencije sonovico o obtožbi bivšega prvega ministra angleške vlade MacMillana razneslo po vsem svetu.

Tudi v Argentini je več uglednih dnevnikov objavilo daljše članke o tej obtožitvi. Prvega, ki je izšel v jutranjiku Clarín, smo že objavili v španščini. Sedaj pa smo dobili na vpogled tudi daljša članka, ki sta izšla v največjem večerniku La Razón in v izredno dobro urejevanem La Nueva Provincia (Bahía Blanca), obeh dne po intervenciji MacMillana. Jugoslovani so bili pomorjeni v Kocevju, blizu Ljubljane, in kozaki in Belorusi v Judenburgu v Avstriji.

Grof Tolstoy se je naslanjal v svojih raziskavanih na arhive, spomine in pričevanja še drugih oseb v drami, ko je zatrtil, da je ta minister na terenu prikril svojo iniciativu zunanjemu ministrstvu, in „speljal v mapako“ vojaško zavezniško oblast v Avstriji in Italiji glede na njegovo vlogo pri odločitvi o usodi ujetnikov.

Po avtorju je bil bivši predsednik vlade (MacMillan, n. op.) edina prica, ki je odklonil odgovor na njegovo vprašanja pri pripravljanju knjige.

Tako mednarodna agencija AFP in oba argentinska lista. Kot je razvidno, se ta zločin izdaje in pokola sedaj razglaša po vsem svetu in je prodrl tudi v zavest Angležev. Pa tudi doma se nekateri sprašujejo, kaj se je v resnicu zgodilo in kdo je kriv za te zločine in genocid.

Resnica nas bo osvobodila!

je bilo uradno sporočeno, kdo „BO“ novi šef jugoslovanske države, izrazil nezaupanje do prihodnosti, ki bi jo krojila Mikulićeva država — pač na podlagi preteklosti, ki še traja. Povzemimo, kar smo slišali, in dodajmo še par dejstev.

Posebej lahko poudarimo Mikulićev prispevek k represiji, ki se kaže kot represija proti intelektualcem. Ne gre le za sodne procese, na prvem mestu za škandalozno odsodbo Šešelja na osem let, pa tuzlanskega sociologa Sokliča na pet let, pa sjenje t. i. muslimanskim fundamentalistom, ki je tudi sprožil val protestov, vznemirjanja in negodovanj. Gre tudi za prepoved knjig in zlasti za beg intelektualcev iz BiH, predvsem v srbski eksil. Že dolga leta iz te republike ni bilo slišati ničesar intelektualno vznemirljivega, zato pa vesti, ki vznemirjajo intelektualno javnost. Mikulić sam je pred leti iz Titovih izbranih del, ki jih je uredil, odstranil kritiko stalinizma. Padalo je tudi po družbeno kritični mladinski kulturi (denimo prepoved nastopanja v radijskega predvajalnika Zabranjenega puščenja). Na Russloveni sodišču je bila vložena prijava zoper Branka Mikulića zaradi kršenja človeških pravic in svoboščin. K mednarodnemu ugledu sodi tudi (vse) to, ne le organiziranje olimpiade (bralci Dela se bodo morda spomnili arogantnega Mikulićevega odgovora na kritične prislike ob sarajevski olimpiadi). Za vzorno organizacijo olimpiade je dobil Mikulić izrecno priznanje zveznega sekretarija za notranje zadeve, se pravi šefa represivnega državnega aparata. Vendar je vodenje države nekaj drugega kot vodenje olimpijskega komiteja. Znano je tudi, da je Mikulić prejudiciral izid sojejanja „šestorici“ v Beogradu.

To zadostuje, da si Mikulića ne želim za predsednika državnega aparata. Pa tudi načelno mislim, da bi bil v sedanjih časih, na katere se vsi toliki sklicujejo, če naj bi se država in družba začeli izkopavati iz krize, na čelu države primernejši človek, ki bi imel drugačne lastnosti od toliko opevanih Mikulićevih: presodnost (in razsodnost) namesto odločnosti, smisel za pluralizem namesto doslednosti, občutek za pogajanja, kontraktualnost in kompromitiranost namesto nekompromisnosti. Potreboval bi reformista in demokrata, ne pa predstavnika ortodoksne in trde linije.

Seveda me za to mnenje in za te želje nihče ni vprašal. Izrekam jih, ker računam na minimalno demokratičnost političnega sistema in ker želim prispeti, da ne bi involuirala. In če moj glas proti izvolitvi Mikulića nič ne pomeni, mi ostane vsaj to, da ne glasujem za. Da ne glasujem?

Tomaž Mastnak

ČE SAMI TAKO PRAVIJO...

Delo, 5. junija 1985:

Dušan Sinigoj, predsednik slovenske vlade:

Vsi naši sedanji veliki investicijski zalogaji niso nič drugega kot zamujanje. V Kidričevem je 15-letna zamuda, pa tudi drugod je tako...

Milan Kučan, predsednik slovenske partije:

Danes, žal, marsikje ljudje ne želijo in nimajo poguma niti povedati, da so komunisti...

Vlado Klemenčič, član predsedstva CK ZKSS:

Velja opozoriti, da gospodarska giblja v prvi polovici leta 1985 je precej odstopajoča od planovih in

Dr. Tine Džebeljak

(247)

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

SLOVENCI IN JUGOSLAVIJA

Pod tem naslovom je priobčil v majski številki Slobodne Riječi v Argentini njen urednik Vlaho Buško poseben članek, v katerem opozarja Hrvate na članek, ki ga je napisal predsednik SNO Rudolf Smerš: Kakšno samostojnost zahtevamo. (Članek je izšel v Svobodni Sloveniji.)

V omenjenem listu seznanja urednik z glavnimi citati, kakšno samostojnost zahtevamo Slovenci, in da se ne zadovoljujemo s kako federalijo ali avtonomijo. Tudi omenja,

da sta tako v programu Slovenske ljudske stranke kakor Slovenske demokratske stranke zahtevi, da mora biti „državna oblika Slovenije parlamentarna republika“.

Tudi omenja V. Buško članek iz Frankfurter Algemeine Zeitung, tudi objavljen v Svobodni Sloveniji, o stanju v domovini, predvsem med mladimi, ki stope trdno na slovenskem stališču. Konča z ugotovitvijo, da se razvoj v Sloveniji čedalje bolj približuje programu samostojne slovenske države, kakor ga predлага Slovenski narodni odbor.

Kdo je koga izdal?

Prof. France Perko je v DRUŽINI (Ljubljana, 4. maja 86) branil škofa Rožmana proti napadom nekega Ivana Jana v DELU (februar, marec, april 86). Pri tem je zapisal tudi stavek: „Vojško sodelovanje z okupacijskimi oblastmi proti NOB... je objektivno gledano vodilo v narodno izdajstvo, kljub temu, da so hoteli ostati zvesti slovenskemu narodu.“ Ta trditev o narodnem izdajstvu kratko malo ne drži.

Kdo je med zadnjo vojno v Sloveniji koga izdal: partija slovenski narod ali slovenski narod partijs?

Ljubo Sirc, profesor na univerzi v Glasgow, leta 1941 član OF in do konca vojne partizan, je v Odprttem pismu Ribičiču in Dolancu (12. februar 1985) zapisal med drugim tole: „Decembra 1941 je vodstvo OF sporočilo včlanjenim skupinam dodatno točko programa: kdor koli bi se boril proti okupatorjem izven OF, ga je treba imeti za petekolonaša in izdajavca ter ga likvidirati. Komunistični voditelji niso samo s tem proglašili svoj monopol na odpor proti okupatorju marveč so že nekaj prej začeli ubijati ljudi, ki niso imeli nobene zvezne z okupatorji, pač pa bi utegnili organizirati boj proti okupatorjem, nad katerim KP ne bi imela popolne kontrole. Pozimi 1941-42 so komunistični likvidatorji tako ubili v „Ljubljanski pokrajini“ kakih tisoč ljudi, v glavnem pristašev SLS (Slovenske ljudske stranke), pred vojno zdaleč najmočnejše slovenske stranke. Ali naj bi se ljudje dali preprosto pobiti? Začeli so se braniti in komunisti so jih nazadnje zrinili v sodelovanje z okupatorjem. Državlanske vojne mi podžigal „klerofaš“ Hacin (šef ljudljanske policije), temveč so jo začeli komunisti sami.“

Pa še moje vprašanje:

Slovenski narod se je v začetku okupacije po svojih zastopnikih, ki si jih je bil izvolil na svobodnih volitvah, odločil za pasivni odpor proti okupatorju, ker bi ta pomenil vse-kakor najmanjši krvni davek za narod. Temu se je uprla KPS v imenu tujega svetovnega nazora, stalinizma, ki ga je kasneje sama oobsodila in zavrgla. Izražila je stisko, v kateri se je narod nahajal, in to z edinim namenom, da bi prišla prek revolucije na oblast. Sebe je proglašila za edinega zakonitega upornika proti okupatorjem, vse, ki bi se mu upri mimo nino, pa proglašila za narodne izdajavce in jih začela načrtno likvidirati. Kdo je torej koga izdal; slovenski narod partijo ali partija slovenski narod?

JUGOSLOVANI NAJ MANJ POTUJEJO!

Tako je v svojem nastopnem govoru zahteval novi jugoslovanski ministriški predsednik Mikulić. V preteklem letu je bilo namreč zabeleženih več kot 21 milijonov potovanj jugoslovenskih državljanov v inozemstvo, kar praktično odgovarja številu prebivalcev v Jugoslaviji. Odnos med številom teh potovanj ter prebivalci države predstavlja skoraj svetovni rekord. Predsednik pa ni omenjal nobenih morebitnih omejitvenih predpisov, temveč je le pozival jugoslovanske državljanje, da naj svoja potovanja v inozemstvo prostovoljno omejijo ter naj raje počitnice preživijo v lastni domovini. Izgleda, da novega predsednika skrbibodi odlok deviz — na legalni ali pa

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Gotovo je bilo cerkveno zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

MRZEL VETER TEBE ŽENE

Po malem poletju sv. Janeza, ki v Argentini tradicionalno za nekaj dni ogreje ta zimski čas, se je znova oglasila nižja temperatura. To seveda ne velja za politično delovanje. Še manj pa za sindikalno. V pretekli številki smo omenili povratek CGT na pogajanja z vladom in podjetniki. Pa smo se opekl. V zadnjem trenutku je CGT odpovedala svoje sodelovanje vse dotej, dokler vladava ne predloži konkretnega in vrednega načrta povišanja plač, tako za privatne, kot za državne uslužbence, pa še za upokojence, ki so nehnno zapostavljene.

Istočasno se je Glavna delavska konfederacija začela pripravljati na nov spopad. Splošna stavka je napovedana za konec meseca in to pot bomu znova imeli zborovanje, baje na Trgu ustawne (Plaza Constitución). Znova bomo prisostvovali starigradi, ko bo vladva skušala stavko preprečiti, delavstvo pa doseči več ugodnosti. Končno bo do stavke prišlo, če se pa preloži, jo bomo imeli prihodnjem mesecu. Zgodovina se ponavlja.

Posamezni sektorji so tudi zapleteni v kruti boj. Učiteji so opravili svojo tridnevno stavko. Odziv to pot ni bil idealen. Baje je več učiteljev delalo kot pa stavkalo. Kovinski sindikat dosegla lepe uspehe in povisila bo kmalu odjeknila v cehah kovinskih izdelkov. Piloti državne družbe Aerolineas so se zapletli v stavko, nakar je podjetje vse pilote po-

celo ilegalni način — v inozemstvo. Opazovalci menijo, da imajo jugoslovanski državljanji naloženih v inozemstvu čez 20 milijard dolarjev, kar je več, kot pa znaša dolg jugoslovanske vlade. Po zadnjih poročilih naj bi v zadnjem letu ostalo v privatnih rokah vsaj polovico vseh turizmom pridobljenih deviz.

Vroči Balkan

Balkan je vedno slovelj kot najbolj vroči predel Evrope, kjer so se odigravale razne politične spletke, kjer se stikata zapadnoevropska in vzhodna kultura; bil je pozorišče mnogih oboroženih spopadov in tam so se vršili premiki narodov iz juga proti severu in obratno. Zaradi svojega vedno živahnega in celo eksplozivnega značaja, ga svet imenuje „nemirni Balkan“. Na tem sorazmerno majhnem ozemlju živi več narodov, ki pa imajo med seboj neštetože starih teritorialnih sporov.

V začetku tega stoletja in še pod otomansko vladom, se je rodil v severogrškem mestcu Proti Konstantinu Karamanlisu, grški politik in državnik, ki si za svoj cilj ni zastavil samo moderne preureditve Grčije, temveč je tudi izdelal osnutek, kako bi balkanski narodi in države živeli v prijateljskem sodelovanju in sožitju. Upal je, da bodo skupni interesi na gospodarskem polju in z medsebojno izmenjavo dobrin sčasoma le omilili ostrino med njimi. Zato je leta 1976 sklical v Atenah konferenco, kjer so postavili osnovne točke za takšno delovanje. Od tega sestanka je pretekel že 10 let, toda o prijateljstvu na Balkanu ni nobenega znaka, temveč je — ravno obratno — v teh drželah tako eksplozivno ozračje, kot še ni bilo nikdar.

Tako so na primer odnosi med

Natančen popotnik po balkanskih deželah bo kaj kmalu zaznal konflikte, ki vladajo na tem ozemlju. Tako je na primer na Kosovem vidno sovražno razmerje med Srbi in Albanci. Beograjska vladva sicer z albansko polemizira, čeprav po vseh videzih sodeč Tirana trenutno nima nobenih načrtov, da bi prisločila na pomoč svoji manjšini na Kosovem. Tudi v Makedoniji se bojijo tam živečih Albancev, kjer jih je 20% vsega prebivalstva in je tudi njihov pristek rojstev visok. Poleg tega se v zadnjem času tudi med Albanci širi želja po združitvi vsega ozemlja, kjer živijo Albanci, v samostojno državo. V Bosni so muslimani silno narodnostno zavedni in se trdno držijo svojih pravic. Slovenski Makedonci zoper zahtevajo pravice za

svoje sonarodnjake, ki živijo v bolgarskem Pirinu in na grškem ozemlju. Tudi Makedonci sanjajo o veliki makedonski državi, ki naj ne bi zajela samo Makedoncev, ki živijo v Jugoslaviji, temveč tudi ozemlje v Grčiji in Bolgariji, kjer živijo njihovi sonarodnjaki. Grki seveda smatrajo za uzurpacijo uporabljanje besede Makedonija za ozemlje v Jugoslaviji in ne priznavajo diplom grškim študentom, ki so jih dobili v Skopju. Jugoslovani s svoje strani zoper izdajajo predpise, s katerimi si te študente enostavno prilastijo. Grki pa na svojem ozemlju ne marajo slovansko govorečih prebivalcev.

Tudi odnosi med Romuni in Madžari v vsem povojnem času niso bili tako slabi, kot so sedaj. Pereča vprašanja narodnostnih manjšin so se tudi tukaj razširila in obmejni promet in tako stojijo avtomobili na prehodih tudi po tri dni, predno dobi do tranzitna dovoljenja. Majhnu prometu le niso krije samo visoke cene bencina.

Četudi grški premier Papandreu stalno ponavlja, da ima sosednjo Bolgarijo dobre prijateljske odnose, ji vendarle ne dovoli še enega prehoda na meji. Meni, da ni pametno, če bi se bolgarski interesi širili proti Grciji.

Karamanlis ne vladva več v Grčiji. Njegov načrt za dobro sožitje balkanskih narodov je bil pravzaprav skromen, a izgleda, da je bil še vedno prevelik za Balkan...

Porast narodnostne zavednosti

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

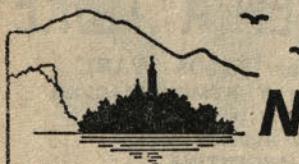
gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto. Družba trenutno sploh ne obratuje in si vlažna zaradi tega ne dela preglavie. To pot se je sindikat zmotil glede nastopa družbe in problemu zaenkrat ni videti rešitve. Medtem je pa zborovanje na Plaza de Mayo tisti predmet obravnavanja, s katerim so se časopisi zadnje dneve najbolj pečali. Zanimiv je bil ta teden, ne le, ker je pokazal delne razpoke v cerkveni zgradbi, in ne le zaradi vidnega spopada med Cerkvio in nekaterimi vladnimi krogovi, temveč zlasti zaradi svojevrstnega zadržanja dnevnega tiska ob manifestaciji, ki so jo organizirali in izvedli člani Cerkve na Majskem trgu. A predno se lotimo te zanimive snovi, si vsaj na kratko oglejmo tudi politično in sindikalno nihanje, ki tudi ni imelo počinka v teh dneh.

gnalo na cesto.

NOVICE IZ SLOVENIJE

MARIBOR — Sto mladih čebelarjev je tekmovalo, kar je bila tudi prilika za proslavo 110-letnico osnovne šole, kjer je bilo tekmovanje. In ena stavba sole je tudi toliko stara...

TRŽIČ — Minerale in fosile so že štirinajstič razstavljalci v tem mestu. Razstavljalci prinašajo na ogled in prodajo svoje primerke. To pot so jih prinesli tudi z Madžarske in Poljske. Prvi so imeli seboj kilogram minerala berila iz Uralov, ki so ga prodajali po 3.000 din vsak gram.

LJUBLJANA — Govedina in teletina sta se podražili 13. maja 23%, svinjina 25%. Nove cene gredo od 622 din za vrat do 3.725 din za kilogram pljučne pečenke (1 dolar — 350 din).

LJUBLJANA — Bukov rilčkar je ime mrčesu, ki napada bukve in ki so ga lani okrog Nazarij, letos pa že o-koli Škofo Loke in na Dolenjskem od-kriji. Rilčkar pusti listje luknjičasto, ličinke pa na njem delajo vidne rove. Vendar so prišli do zaključka, da ga ni pametno preganjati s kemičnimi sredstvi, ker bi z njim odpravili tudi njegove naravne zatiralce.

TRBOVLJE — Dializno enoto so u-redili. Imajo štiri dializne monitorje in enega rezervnega, s katerimi zdravijo zaenkrat osem bolnikov. Pred tem so se bolniki morali voziti v Ljubljano.

RADOVLJICA — Proti zaježitvi Save se je izjavil izvršni svet SO Radovljice. Akumulacijsko jezero bi prekrilo 800 ha pašnikov, gozdov in travnikov, pokrilo 58 hiš (11 kmetij), v zameno bi pa elektrarna proizvajala le 112,4 gigavatnih ur na leto.

LJUBLJANA — Slovenska dramatika 1945-1985 je naslov razstave, na kateri je bilo predstavljenih 185 knjižnih izdaj devetdesetih dramatikov.

LJUBLJANA — Knjižnica Kondor založbe Mladinska knjiga je dokončala 30-letnico. Ob tem dogodku je njen urednik, Aleš Berger, predstavil pet zadnjih del te zbirke: Pesmi Ivana Cankarja, Valove Virginie Wolf, izbor iz proze Franza Kafke Babilonski rov, izbor danskih novel od 19. stoletja do danes pod naslovom Rajska jabolka in Beseda skladatelja, kjer so razmišljana znamenitih glasbenikov od Mozarta do Gershwin.

KRANJ — Blazina za dvigovanje težkih bremen je nov proizvod Save. 4,5 kilogramov težka gumijasta blazi-

na z vgrajeno jekleno armaturo je primerna pri reševanju v prometnih in drugih nesrečah, pri montažah, dvigovanjih strojev, gradbeništву in drugih težkih in zahtevnih delih. Savčani so za blazino na 14. sejmu opreme in sredstev civilne zaščite dobili zlato odličje.

LJUBLJANA — Slovenski kvintet trobil — trobentjar Anton Grčar in Stanko Arnold, hornist Viljem Trampuš, pozavni Boris Šinigoj in tubist Darko Rošker — se je vrnil z dvanajst-dnevne turneje po Španiji in Portugalski. Ljubljanci so se imenito izkazali na festivalih v Albufeira (Portugalska), v Malagi, Maonu (na Minoriki), v Vitorii in v Burgosu v organizaciji Conciertos Daniel. Igrali so predrebo baročnih del in sodobne izvirnike.

MARIBOR — Pedagoška fakulteta je izdala dva zbornika. Posvečena sta proslavljanju 25-letnice Pedagoške akademije in njenemu preimenovanju v Pedagoško fakulteto.

LJUBLJANA — Manj smrti in manj rojstev otrok je v Sloveniji. Na simpoziju o perinatalni medicini so ugovarjali, da v Sloveniji upada smrtnost novorojenčkov, po kateri v svetu ocenjujejo splošno raven zdravstvenega varstva in standarda. Vendar to ne more biti pomirjujoč podatek, če vemo, da se iz leta v leto zmanjšuje število rojstev in da zdravniki vse pogosteje, a očitno premalo uspešno, opozarjajo na psihofizične napore pri nosečnicah, ki tudi kadijo in se nezdravo hranijo, kot je bilo razvidno iz razprav.

LJUBLJANA — Camerata slovenica je nastopila na koncertu komornega avnomaja Cankarjevega doma iz cikla „Slovenski komorni ansambl“. Mozartov Trio v Es-duru so izvajali klarinetist Alojz Zupan, violinist Mile Kosi in pianist Aci Bertoncelj. Pri Shubertovem oktetu v F-duru pa so sodelovali še violinista Monika Skalar in Božo Milčič, čelist Ciril Škerjanec, kantrabalist Budislav Vidrih, hornist Jože Falout in fagotist Jože Banič. Kritika je izredno pohvalila nastop.

UMRLI SO OD 28. do 30. maja 1986:

LJUBLJANA — Albin Bukovec; Stane Majcen; Andrej Habič; Milica Krovlič roj. Marič; Iva Lehpačer roj. Remič; Janez Pantar; Branko Pečar.

RAZNI KRAJI — Jakob Breznik, 80, Kamnik; Franc Caserman (Kranjcov ata), 89, Stara Vrhinka; Rudi Bavaš, Blejska Dobrava; Jože Urbancič, Litija.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebne novice

Krsti: Dne 29. junija sta bila krščena v San Justu Veronika Natalija Kržišnik, hčerka Janeza in Nežke roj. Lovšin. Botrovala sta Ani Kržišnik in Dani Lovšin; Matjaž Aleksander Juhant, sin Janka in Marjane roj. Opeka. Botrovala sta Lidija Čop in Jurij Mustar. Oba otroka je med mašo krstil dr. Alojzij Starc.

LJUBLJANA — Slovenski kvintet trobil — trobentjar Anton Grčar in Stanko Arnold, hornist Viljem Trampuš, pozavni Boris Šinigoj in tubist Darko Rošker — se je vrnil z dvanajst-dnevne turneje po Španiji in Portugalski. Ljubljanci so se imenito izkazali na festivalih v Albufeira (Portugalska), v Malagi, Maonu (na Minoriki), v Vitorii in v Burgosu v organizaciji Conciertos Daniel. Igrali so predrebo baročnih del in sodobne izvirnike!

Smrt: Umrl je v Slovenski vasi Anton Draksler. Naj počiva v miru!

Novi diplomant: 16. maja t. l. je na buenosaireski univerzi diplomiral iz kemije Jaka Kocmura. Naše čestitke!

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

LIGA ŽENA-MATI

18. junija je pri Ligi žena-mati v San Martinu predaval župnik Jože Škerbec. Izbral si je temo „Judovstvo včeraj in danes“, kjer je podal kratek zgodovinski pregled izvoljenega naroda, od prazgodovine prek starozaveznega obdobja, od njihovega razkropljenja po svetu po 1. 70 po Kr. pa prek skoraj 2-tisočletnega življenja v diaspori do sedanega stoletja, v katerem so Judje doživeli dva usodna dogodka: genocid v II. svetovni vojni in ustanovitev izraelske države 1. 1948. Očrtal je značilnosti njihovega verovanja in njihovih glavnih nравnih načel, kot jih narekuje postava in v kasnejših obdobjih še talmud, nakazal probleme, s katerimi se soočajo v moderni dobi, in omenil razmerje kristjanov do Judov skozi stoletja in še posebej po II. vatiskanskem koncilu.

Trava; Mirko Lavš, Tržič; Antonija de Paulis roj. Dolenc, Postojna; Nežka Otrin, 79, Šmartno pri Litiji; Lojze Jagar, Celje; Peter Prezelj, Davče; Slava Grabenšek-Cebul, Podkraj pri Velenju; Anton Hočevar (Francov ata), Kompolje; Angela Klin roj. Pucelj, Sveti Križ pri Jurjevcu; Ignac Reš, 85, Kranj; Irena Fendre, Žalec; Marija Leben roj. Šinkar, Šavljše; Stane Mrvar, Šmiljan pri Novem mestu; Amalija Kosten roj. Starč, Trebnje; Peter Suhovnik, Tirosek; Franc Novak, Ambrus; Franc Stagar, Kranj; Janez Bizjak, Fara; Franc Mehle, 86, Zgornja Draga; Pavla Vidergar roj. Lambergar, Šmartno pri Litiji.

(11)

je postal trener argentinske reprezentance dr. Carlos Bilardo, bivši nogometni igralec, ki ni bil zelo priljubljen med argentinskimi navijači zaradi njegove nogometne filozofije. Kritiziran je bil tudi, ker je menjal nogometne, ne da bi jim nudil prave možnosti, da pokažejo svoje sposobnosti. Ko so lansko leto igrali tekmo z Venezuela, Kolumbijo ter Perújem, so se komaj kvalificirali s točko prednostjo pred Perújem. Argentinska igra je bila slaba in ni obetala nič dobrega za bodočnost. Sploh ni imela reprezentanca do svetovnega prvenstva prave igre, niti Maradona ni pokazal igre, zaradi katere je zasovelen v svetovnem nogometu. In tako še mesec dni pred začetkom prvenstva. Zato so reprezentanci pre-rokovali zelo hiter povratek v Argentinu.

V isti skupini so z Argentino igrali Italija, Bolgarija ter Južna Koreja. Ravnov proti J. Koreji so imeli Argentinci krstno igro, ki so jo zmagali s 3:1. Dan pozneje so izenačili z Italijo 1:1. Končali so prvi del turnirja z zmago nad Bolgarijo z 2:0.

Potem so dobili nad Urugvajem 1:0. Tukaj so pokazali kolektivno, da so zmožni „jezik zavezati“ vsem, ki niso verjeli v njihovo igro.

Za četrtnjivo so se svetovnega prvenstva v Mehiki sledče države: Zadnja Nemčija, Alžirija, Argentina, Brazilija, Belgija, Bolgarija, Kanada, Južna Koreja, Danska, Škotska, Španija, Francija, Madžarska, Anglija, Irak, Severna Irska, Italija, Marok, Mehika, Paragvaj, Poljska, Sovjetska zveza, Portugal in Urugvaj.

Za to priložnost se je Argentina pripravljala cela tri leta. Leta 1983

njegove tragedije ob verolomni angleški predaji slovenske vojske partizanom.

Sledil je krajši razgovor, ki pa je pokazal, da je nadvse primerno in potrebno, da take razgovore z našimi mladimi programatično občasno obnavljamo, da se podrobneje seznanijo z dogodki in si morejo ustvariti osebno jasno sliko ter doživ v sebi poznanje in potrebo po zanimanju za to dobo in po osebnem sodelovanju za svobodo in samostojnost naše domovine.

V nedeljo, 8. junija smo imeli slovensko peto spominsko mašo, pri kateri je sodeloval naš pevski zbor pod vodstvom lic. Marka Bajuka. Dušni pastir Jože Horn je v izbranih besedah svoj mašni nagovor posvetil velični žrtvi naših protikomunističnih borev. Za sklep bogoslužnega opravila so vsi navzoči zapeli „O srečni dom nad zvezdami“.

Po končani maši se je odgrnil zastor in na održi je stal pred nami velik domobrnski grb sredi zelenja. Ob strani so bili nameščeni naš simbol Križanega in obe narodni zastavi.

Za uvd smeli zapeli argentinsko državno in našo narodno himno. Nato sta fant in dekle prinesla v položila pod grb venec evetja v počastitev žrtv revolucije.

Zbor je zapeł globoko občuteno in že skoro ponarodelo „O kraj Vetrinj“ z besedilom pok. Žpk. Malija na pesem iz prve svetovne vojske „Oj Doberdob“ (Z. Prelovec). V srce so nam rezale besede: „O kraj Vetrinj, begunske dni spomin!“ — „Kočevski Rog, slovenski materjok!“ — „O Teharje, kako nam drage ste!“ — in „Slovenija, s krvjo namočena!...“ Z zadoščenjem smo poslušali, ko je zbor nadaljeval: „Slovenija, — novi rod tebi vstaja, ki je sad krv mučencev...“

Nato oder je stopil Stane Grebenc in s spoštljivo pobožnostjo recitiral pesem „Posvetilo“ (S. P.).

Pretresel nas je vse opomin:

„Poklekni, brat, na rodno domačijo, / kjer križa ni, ne luči, krizanteme, / kjer ni nikogar, le kosti trohni...“

Zbor je že zapel Premrlovo „Himno svobodnih Slovencev.“ Vsi pa smo za sklep zapeli še „Oče, mati, bratje in sestré...“

Bb.

V dobredolni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: ga. Delija Truden v spomin materi A 20; ga. Helena Malovrh v spomin ge. Bedenčić A 20; ga. Dobovšek v spomin ge. Bedenčić in ge. Virant A 20; iz San Justa A 5.

Vsem lepa hvala!

Bulgari. Urugvaj pa je pokazal najbolj surovo igro na prvenstvu. Presestila je predvsem Belgija, ki se je uvrstila v polfinale in se končno uvrstila na 4. mesto (najboljše v svoji zgodovini). Najlepši nogomet so pokazali Francozi, Brazilija ter Danska in S. zveza (zadnja dva sta kmalu izpadli). Francozi so v četrtnjivo odpravili Brazilce z emajst-metrovkami, kajti igra in podaljšek sta se končala 1:1. Ta naj bi veljala za najlepšo igro prvenstva.

Nato je govornik v širokih obrisih prikazal, za kaj je šlo v tistih letih v naši domovini, kako si je komunistična partija nadela krinko „Osvobodilne fronte“ za osvoboditev naroda izpod okupatorja, v resnici pa pod njem uresničila svojo kravovo rdečo revolucijo nad našim narodom, in končno, kako je potekal razvoj dogodkov vse do Vetrinja in

ko, da so Angleži zabili gol in bi proti koncu kmalu izenačili. Drugi gol Argentine, ki ga je zabil Maradona, bo ostal v zgodovini svetovnega nogometa. Maradona je peljal zgoščen metrov in po poti „pozabil“ šest Angležev.

V polfinalni tekmi so Argentinci krepko igrali in so „vrgli“ iz Mundiala Belgijo. Dobili so 2:0. Zopet je Maradona vodil k zmagi ter zabil oba gola, ki sta drug lepi od drugega. Tako je Argentina dobila pravico za finalno tekmo proti Nemcem. V začetku in do srede drugega polčasa so veliko boljše igrali Argentinci ter vodili z 2:0, a sredi drugega polčasa so se prebudili Nemci in v desetih minutah izenačili 2:2. To je predramilo Argentince, ki so se vrgli v napad. Ko je manjkalo pet minut do zaključka, so dosegli tretji gol, ki je veljal za končno zmago 3:2.

Neverjetno! Argentina, svetovni prvak!! Najbolj optimist ji ne bi tega prerokoval.

Reprezentanca ni pokazala senzacionalne igre, ampak je igrala solidno. Ogralcji so dobili samozaupanje in zaigrali srčno skozi vso prvenstvo.

„Mundial“ je služil tudi, da je do kazal, da je brez dvoma Argentinec Maradona nova svetovna zvezda. Res je igral izvrstno, in ne samo zase marveč za vse moštvo.

Če pregledamo druga moštva, vi-dimo, da je najbolj razočarala Italija s svojo mrzlo in nepomembno igro. Še obramba je bila to plaba, dasiravno so Italijani zadnja leta blesteli po svoji zadnji liniji. Po-vratek v Italijo so ji preskrbeli Francozi, ki so jih premagali 2:0.

Razočarali so tudi Madžari ter

Slovenci in šport

XIII. „MUNDIAL“ MEXICO 86

MIRKO VASLE

(11)

je postal trener argentinske reprezentance dr. Carlos Bilardo, bivši nogometni igralec, ki ni bil zelo priljubljen med argentinskimi navijači zaradi njegove nogometne filozofije. Kritiziran je bil tudi, ker je menjal nogometne, ne da bi jim nudil prave možnosti, da pokažejo svoje sposobnosti. Ko so lansko leto igrali tekmo z Venezuela, Kolumbijo ter Perújem, so se komaj kvalificirali s točko prednostjo pred Perújem. Argentinska igra je bila slaba in ni obetala nič dobrega za bodočnost. Sploh ni imela reprezentanca do svetovnega prvenstva prave igre, niti Maradona ni pokazal igre, zaradi katere je zasovelen v svetovnem nogometu. In tako še mesec dni pred začetkom prvenstva. Zato so reprezentanci pre-rokovali zelo hiter povratek v Argentinu.

V isti skupini so z Argentino igrali Italija, Bolgarija ter Južna Koreja. Ravnov proti J. Koreji so imeli Argentinci krstno igro, ki so jo zmagali s 3:1. Dan pozneje so izenačili z Italijo 1:1. Končali so prvi del turnirja z zmago nad Bolgarijo z 2:0.

Potem so dobili nad Urugvajem 1:0. Tukaj so pokazali kolektivno, da so zmožni „jezik z

13. julija ob 15 v Slov. hiši NA SVIDENJE NA TOMBOLI „Duhovnega življenja“!

MALI OGLASI

Advokati

dr. Franc Knays — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucuman 1455, 9. nadstr. E - Tel. 45-0320 - pond., torek, četrtek od 16 do 20.

Architekti

arch. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413

arch. Andrej J. Horvat — Načrti za gradnje stanovanjskih in trgovskih poslopij, predelave, opreme in dekoracije. Curupayti 1525 - (1708) Morón - Tel. 628-7515.

Pogrebni zavod

Pogrebi - prevozi - poroke - rešilni avtomobili: Zavod "ORIENTE" SRL. Rep. O. del Uruguay 2651, San Justo. T. E. 651-2500.

Gospodarstvo

Lavarovanja M. in H. Leboda — Sarmiento 885, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od pond. do petka od 15. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od pond. do petka od 15. do 19. ure.

Cena največ štirih vrstic ▲ 2 za enkratno objavo, za ves mesec — 4 številke — ▲ 6.

RESITEV KRIŽANKE

Vodoravno: 1) Osma. 5) Lesk. 9) Smo. 12) Vragi. 14) Velikan. 16) Praksa. 18) Omoči. 20) Trot. 21) Spake. 22) Spi. 24) Nato. 26) Miha. 28) To. 29) Zatrdno. 31) Iz. 32) Amen. 34) Vina. 35) Pni. 36) Anal. 38) Ibar. 40) Agate. 41) Okoren. 43) Rakican. 45) Ročen. 47) Sme. 48) Aral. 49) Name.

Naprično: 1) Ov. 2) Srp. 3) Marti. 4) Agar. 6) Eva. 7) Se. 8) Klop. 9) Skoki. 10) Mačehin. 11) Oni. 13) Ikona. 15) Imamo. 17) Statvi. 19) Usta. 21) Sodnik. 23) Pomagam. 25) Tri. 27) Azil. 29) Znati. 30) Nabor. 33) Enake. 35) Preča. 37) Leča. 39) Aron. 40) Ars. 41) Oma. 42) Nem. 44) Ar. 46) Ne.

FRAN MILČINSKI

Ptički brez gnezda

Gospod in gospa, oba sta imela danes sejo, vsak svojo; gospa od pete ure naprej in je ob običajnem času večerje še ni bilo domov, gospod pa ob sedmih in sploh ni čakal večerje, ker si jo je namernaval privoščiti pri seji. Tako je ostal Milan sam doma pri svoji Jeri. Morebiti je gospodu in gospe krvavelo srece, da morata edinega, ljubezni in vzgoje potrebnega sinčka samega prepričati poslu. Ali gospod in gospa sta bila značaja, kakršne nam v zgled postavlja starorimska zgodovina — prizpravljen, na oltadju domovine žrtvovati, če potreba, tudi lastno dete. Le da domovina danes vse premalo čista požrtvovalnost teh, po odborih posedajočih staršev, boje značajev!

Milan je bil torej sam doma z Jero in ugotoviti moramo žalostno dejstvo, da ni niti pogrešil svojih odsotnih roditeljev; bil je že vajen takšnega reda. Sedela sta z Jero v kuhinji in se učila da drugi dan.

"To že znam", je reklo Milan.

"Le še enkrat povej, da bo šlo bolj gladko!" je ukazala Jera in ko je ponovil brez hibe, ga je povalila. "Če se boš dobro učil, boš lahko velik gospod, imel boš svojo hišo in v kočiji se boš vozil."

"Kočije ne maram, z ladjo se bom vozil, v Ameriko, v Kalifornijo. Pa ti ostaneš zmeraj pri meni, Jera, da veš!" je reklo Milan in ji pobožal zgubančeno sivo roko.

OBVESTILA

ČETRTEK, 10. julija:

Sestanek Zveze slov. mater in žena v Slovenski hiši. Okrogla miza z dr. J. Rodetom o aktualnih problemih v Cerkvi.

Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri.

SOBOTA, 12. julija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Visokošolski tečaj v Slovenski hiši ob 16. uri.

V Slovenskem domu v San Martinu prijateljsko srečanje ob 20.30 uri.

Igra: Dva para se ženita v Carapachayu ob 20.

Razgovor živih prič revolucije z mladino v Slovenski hiši ob 20.

Slomškov dom — Ramos Mejía V soboto, 26. julija, ob 20

ZABAVA

Na razpolago domača večerja.

Nakaznice v predprodaji Sodeluje orkester "Magnum".

V SLOVENSKEM DOMU V CARAPACHAYU

bo v nedeljo, 20. t.m. po maši

skupno družinsko kosilo - koline

Za družino bodo na razpolago že v soboto od 17. ure dalje.

Rojaki in prijatelji doma lepo vabljeni!

NEDELJA, 13. julija:

Tombola Duhovnega življenja v Slovenski hiši.

Informativni sestanek Sloge na Pristavi v Castelarju po maši ob 10.30.

Sestanek zaupnikov Slovenske ljudske stranke ob 11. uri v Slovenski hiši.

V Slomškovem domu predavanje p. dr. Lojzeta Kukovice o družini po maši ob 10. uri.

Igra: Dva para se ženita v Carapachayu ob 17.30.

NEDELJA, 20. julija:

Informativni sestanek Sloge v Nášem domu v San Justo po maši ob 9.30 uri.

Občni zbor Zveze mater in žena iz Slovenske vasi ob 16. uri.

Na Pristavi prijateljsko kosilo ob 12.30.

XVII. Mladinski dan v San Martinu.

SOBOTA, 26. julija:

Nadaljevanje Filozofskega tečaja s predavanjem prof. dr. Milana Komarja v Slovenski hiši ob 16. uri v priedobi SKAS-a in Visokošolskega tečaja.

Družabni večer v Slomškovem domu ob 20 s sodelovanjem orkestra Magnum.

NEDELJA, 27. julija:

Informativni sestanek Sloge v Slovenskem domu v Carapachayu po maši ob 12. uri.

SOBOTA, 2. avgusta:

Prireditev tednika "SVOBODNA SLOVENIJA" v Slovenski hiši.

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

NA PRISTAVI

bodo spet

domače koline

na razpolago

v soboto, 19. julija, od 18 naprej.

V nedeljo, 20. julija,
ob 12.30

PRIJATELJSKO KOSILO

SMEH — HUMOR — DOBRO VOLJO TI NUDI

KARAPAČAJSKI ODER

z veseloigro

DVA PARA SE ŽENITA

(Ali gonja za srečo)

SOBOTA 12. JULIJA OB 20. URI
NEDELJA, 13. JULIJA OB 17.30

SLOVENSKI DOM
CARAPACHAY

SVOBODNA SLOVENIJA TEBI

TI SVOBODNI SLOVENIJI

KULTURNO DRUŽABNA PRIREDITEV Z ŽREBANJEM
ZA TISKOVNI SKLAD 2. AVGUSTA V SLOVENSKI HISI

(20) „Zdaj nikar ne trati časa,“ je ukazovala Jera, „ker pero v roki! Tisto boš že znal napisati, da si videl procesije in žožje grobove, da si jedel potice in te bolel želodec. — Ali imaš snažne roke?“

„Obrisala mu jih je.

Milan je vzel držalo v roke, gugal čelo in razkladal: „Pa ne smemo kar tako zapisati, kakor je v resnici, ampak tako, kakor učijo v šoli. In vse je treba popisati, veš, da ima žival štiri noge in glavo in da je koristna.“

„Torej kar piši,“ ga je priganjala Jera, „sicer mi do polnoči ne prideš v posteljo!“

In Milan je pričel: „Ljubi prijatelji! Zelo sem se veselil velikonočnih praznikov. Komaj sem se zjutraj zbudil, že so bili velikonočni prazniki.“

Tako daleč je hitro prišel. Potem se mu je ustavilo.

„Ko sem odmolil in vstal, sem pil kavo in jedel potice, po poticah me je bolel želodec,“ je pomagala Jera.

„Ne, o kavi in potici in želodcu se nismo nič učili! Oh, in dve strani mora biti dolga!“ je vzdihnil.

„Pa piši bolj široko!“ mu je svetovala Jera in uredila sta sledeči stavek dogovorno tako: „Ko sem se zbudil, sem opravil jutranjo molitev. Ker je velikonočna nedelja praznik, sem po božjo hitel v cerkev k sveti maši. Snamo sem se umil in obleklo praznično obleko. Našega psa nisem vzel s seboj. V cerkev se ne sme jemati psov. Pri nas imamo psa. Ime mu je Sultan. Ime štiri noge in pecel, temu pečelu se pravi rep in je zelo koristen.“

„Seveda,“ je modro odgovorila Jera, „vozila se bova, še na Brezje se enkrat popeljeva k Mariji Pomagaj, če boš priden. Priden bodi, bom že skrbela zate, da boš naprej študiral; nekaj imam prisluženega, nekaj imam dote v gruntu, vse bo zate!“

„Mh,“ je reklo Milan, „in mojih prijateljev je tudi nekaj, osemdeset vinarov, ali pogovoščiti pri seji. Tako je ostal Milan sam doma pri svoji Jeri. Morebiti je gospodu in gospe krvavelo srece, da morata edinega, ljubezni in vzgoje potrebnega sinčka samega prepričati poslu. Ali gospod in gospa sta bila značaja, kakršne nam v zgled postavlja starorimska zgodovina — prizpravljen, na oltadju domovine žrtvovati, če potreba, tudi lastno dete. Le da domovina danes vse premalo čista požrtvovalnost teh, po odborih posedajočih staršev, boje značajev!

Milan je bil torej sam doma z Jero in ugotoviti moramo žalostno dejstvo, da ni niti pogrešil svojih odsotnih roditeljev; bil je že vajen takšnega reda. Sedela sta z Jero v kuhinji in se učila da drugi dan.

„To že znam,“ je reklo Milan.

„Le še enkrat povej, da bo šlo bolj gladko!“ je ukazala Jera in ko je ponovil brez hibe, ga je povalila. „Če se boš dobro učil, boš lahko velik gospod, imel boš svojo hišo in v kočiji se boš vozil.“

„Kočije ne maram, z ladjo se bom vozil, v Ameriko, v Kalifornijo. Pa ti ostaneš zmeraj pri meni, Jera, da veš!“ je reklo Milan in ji pobožal zgubančeno sivo roko.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

REDAKCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Telefono: 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,

dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Corresponde Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824